

Brexit ietekme uz Apvienotās Karalistes pilsoņu nodarbināšanu Latvijā / 1/52/20

PwC Legal juriste
Inese Elīza Miroškina

Šis gads aizritējis Covid-19 zīmē, pandēmijai aizēnojot tādu būtisku notikumu, par ko pēdējais laiks atcerēties: Apvienotās Karalistes ("AK") izstāšanās no ES. Šajā rakstā – par būtiskajām izmaiņām AK pilsoņu nodarbināšanā Latvijā pēc Brexit.

Neskatoties uz Covid-19 seku izraisītajiem ceļošanas un pārvietošanās ierobežojumiem, imigrācijas jautājums vēl aizvien ir aktuāls, jo uzņēmumi turpina sūtīt darbiniekus uz ārvalstīm starptautisku projektu realizēšanai un pakalpojumu sniegšanai. Tiem AK pilsoņiem, kas šobrīd ieceļojuši Latvijā un saņēmuši ES reģistrācijas apliecību, kā arī tiem, kas ieceļos līdz šā gada 31. decembrim un plāno uzturēties Latvijā arī turpmāk, līdz 2021. gada 30. jūnijam Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē ("PMLP") jāiesniedz pieteikums un pašreizējās reģistrācijas apliecības vietā jāsaņem jauna uzturēšanās atļauja (ID karte).

Ar 2021. gada 1. janvāri darba devējiem ("DD") Latvijā jāņem vērā, ka AK pilsoņu ieceļošana un nodarbināšana Latvijā vairs nebūs tik ātrs un vienkāršs process, kā bijām pieraduši līdz šim.

AK pilsoņu nodarbināšana Latvijā līdz šā gada 31. decembrim

Ieceļošana un uzturēšanās

ES pilsonis un viņa ģimenes loceklis ir tiesīgs ieceļot un uzturēties Latvijā līdz trim mēnešiem, ja viņam ir derīgs ceļošanas dokuments un viņš nerada faktiskus, attiecīgajā brīdī esošus un nopietnus draudus valsts drošībai, sabiedriskajai kārtībai vai sabiedrības veselībai.

Ja ES pilsonis vēlas uzturēties Latvijā ilgāk par trim mēnešiem, tam jāreģistrējas PMLP un jāsaņem reģistrācijas apliecība (ir daži izņēmumi, kad reģistrācija nav nepieciešama).

Pieteikšanās reģistrācijas apliecībai

Dokumentus reģistrācijas apliecības saņemšanai ES pilsonis var iesniegt Latvijas vēstniecībā ārvalstī vai kādā no PMLP teritoriālajām nodaļām Latvijā.

Valsts darba inspekcijas informēšana

Ja ES pilsoni nosūta darbam Latvijā uz uzņēmuma līguma pamata, tad nosūtošajam DD rakstveidā jāinformē Valsts darba inspekcija.

Reģistrēšana VID

Uzsākot darba tiesiskās attiecības ar jaunu darbinieku (arī ES pilsoni), DD jāsniedz ziņas par viņu VID.

Skatīt shematiski >>

AK pilsoņu nodarbināšana Latvijā ar 2021. gada 1. janvāri

Vakances izsludināšana

Ja pamats AK pilsoņa nodarbināšanai Latvijā ir darba līgums, tad DD jāizsludina vakance Nodarbinātības valsts aģentūras ("NVA") vakanču portālā.

Iesniegums PMLP

DD jāvēršas PMLP ar iesniegumu, izsakot vēlmi uzaicināt AK pilsoni darbam uz Latviju.

Pieteikšanās vīzai un/vai termiņuzturēšanās atļaujai

Dokumentus vīzas un/vai termiņuzturēšanās atļaujas saņemšanai AK pilsonis var iesniegt Latvijas vēstniecībā ārvalstī vai kādā no PMLP teritoriālajām nodaļām Latvijā, ja viņš uz likumīga pamata jau atrodas Latvijā.

Valsts darba inspekcijas informēšana

Ja AK pilsoni nosūta darbam Latvijā uz uzņēmuma līguma pamata, tad nosūtošajam DD rakstveidā jāinformē Valsts darba inspekcija.

Reģistrēšana VID

Uzsākot darba tiesiskās attiecības ar jaunu darbinieku (arī AK pilsoni), DD jāsniedz ziņas par viņu VID.

Skatīt shematiski >>

Tātad, lai pēc 2020. gada nodarbinātu AK pilsoni Latvijā, DD papildus jāizsludina vakance NVA vakanču portālā un jāiesniedz pieteikums PMLP. Abi soļi kopējo procesu paildzinās par 15 darbdienām, jo vakancei portālā jābūt izsludinātai un brīvai vismaz desmit darbdienas¹ un PMLP izskata DD iesniegumu piecu darbdienu laikā.² AK pilsonis var ieceļot Latvijā un sākt strādāt tikai pēc tam, kad Latvijas vēstniecībā AK saņēmis vīzu ar tiesībām uz nodarbinātību.

Nobeigums

Pēc Brexit uz AK pilsoņiem vairs nebūs attiecināmi MK noteikumi Nr. 675 "Kārtība, kādā Savienības pilsoņi un viņu ģimenes locekļi ieceļo un uzturas Latvijas Republikā." Uz AK pilsoņiem, kas ieceļos Latvijā pēc 2020. gada, attieksies Imigrācijas likumā noteiktā kārtība, kas piemērojama trešo valstu pilsoņu ieceļošanai un nodarbināšanai Latvijā.

¹ 2014. gada 28. janvāra MK noteikumi Nr. 55 "Noteikumi par ārzemnieku nodarbināšanu," 3. punkts

² 2010. gada 21. jūnija MK noteikumi Nr. 552 "Ielūgumu apstiprināšanas un uzaicinājumu noformēšanas kārtība," 22. punkts